

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/418

KARAR NO : 2012/1273

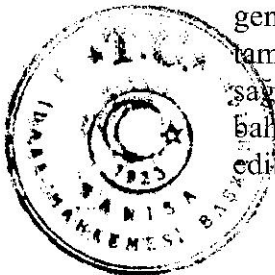
DAVACI : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
VEKİLİ : Av. Zühal Sirkecioğlu Dönmez
Bestekar Sk. No:49/5 Kavaklıdere / ANKARA

DAVALI : Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ANKARA
VEKİLİ : Av. Zühre Gücyeter Aynı yerde ANKARA

MÜDAHİL (DAVALI) : Verdi Cengiz
VEKİLİ : Av. Hüseyin Ufuk Uğur
İsmetpaşa Cad. Kemikli İşhanı Kat:4 UŞAK

İSTEMİN ÖZETİ : Uşak, Merkez, Çarikköy Köyü, Alageri Mevkii, 1053, 1054 ve 1055 parsel sayılı taşınmazların akaryakıt ve LPG satış istasyonu amaçlı imar planı değişikliği yapılmak üzere tarım dışı amaçla kullanılmasının uygun görülmesine dair Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün 22/10/2010 tarih ve 79762 sayılı işleminin; hukuka aykırı olduğu, birinci sınıf tarım toprağı olan dava konusu taşınmazların tarım arazisi olmaktan çıkarılmakla 5403 sayılı Kanun hükümlerinin ihlal edildiğı, İl Tarım Müdürlüğü'nce düzenlenen etüt raporunda arazilerin mutlak tarım arazisi olduğunun belirtildiğı, ancak alternatif alan bulunup bulunmadığı konusunda araştırma yapılmadığı, dava konusu işlemle yöredeki tarımsal bütünlüğün bozulacağı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Usulde; davanın süresinde açılmadığı, esasta; Bakanlık Uşak İl Müdürlüğü teknik elemanlarınca mahallinde yapılan inceleme sonucu hazırlanan 14/09/2010 tarihli etüt raporunda, "Etüdü yapılan arazinin amaç dışı kullanımı halinde yapılacak kazı, dolgu ve inşai faaliyetlerde çevre arazilere zarar vermeyecek tedbirlerin alınması durumunda çevre parsellere olumsuz etkisi olmayacağı, ayrıca sahanın konumu itibariyle tarımsal kullanım bütünlüğü bozulmayacağı, Müdürlüklerine sunulan 14/09/2010 tarihli raporda, alanın mevcut imar planında sanayi alanına yakın olması ve çevredeki arazilerin hepsinin aynı özelliklerde olması nedeniyle alternatifinin olmadığı belirtilmiştir." denildiğı, bu nedenle davacı tarafından ileri sürülen iddiaların geçerliliğı bulunmadığı, dava konusu 0,4067 hektar alana tarım dışı kullanım izni kamu yararı gözetilerek 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa uygun olarak verildiğı, iddia edildiğı gibi mevzuata aykırı bir uygulamadan bahsetmenin mümkün olmadığı, alanın tarım dışı kullanılmasına izin verilmesi halinde tarımsal kullanım bütünlüğünün bozulacağı ve yörenin kısa sürede tamamen yapılaşmasına, işgaline sebep olacağına iddia edildiğı, yine yukarıda anılan raporda sahanın konumu itibariyle tarımsal kullanım bütünlüğünün bozulmayacağına belirtildiğı, ayrıca akaryakıt istasyonlarının genellikle yol güzergahında olduğu ve mevcut akaryakıt istasyonlarının çevresinde tamamen yapılaşma, işgalin söz konusu olmadığı, yapılaşma olabilmesi için şartların sağlanması ve gerekli izinlerin alınmasının gerektiğı, ayrıca izinlendirme yapılmadan önce bahse konu alanın dolgu yapılmak suretiyle tarımsal yapısının bozulduğunun tespit edildiğı, bu nedenle 5403 sayılı Yasanın 13. maddesine aykırılıktan aynı Yasanın 21 (a)

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/418

KARAR NO : 2012/1273

maddesi uyarınca idari yaptırım kararı düzenlendiği, yasal dayanaktan yoksun davanın reddinin gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHİL VERDİ CENGİZ'İN

BEYANLARININ ÖZETİ : Davanın reddi gerektiği ileri sürülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Manisa 1. İdare Mahkemesi'nce gereği görüldü:

Davalı idarenin süreaşımı itirazı yerinde görülmedi.

Dava; Uşak, Merkez, Çarıkköy Köyü, Alageri Mevkii, 1053, 1054 ve 1055 parsel sayılı taşınmazların akaryakıt ve LPG satış istasyonu amaçlı imar planı değişikliği yapılmak üzere tarım dışı amaçla kullanılmasının uygun görülmesine dair tarım ve Köyİşleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün 22/10/2010 tarih ve 79762 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 44. maddesinin birinci fıkrasında "Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır. Kanun, bu amaçla, değişik tarım bölgeleri ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini tespit edebilir. Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye, toprak sağlanması, üretimin düşürülmesi, ormanların küçülmesi ve diğer toprak ve yeraltı servetlerinin azalması sonucunu doğuramaz." hükmüne; 45. maddesinin birinci fıkrasında da "Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır." hükmüne yer verilmiştir.

03/07/2005 tarih ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Kullanımı Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2. maddesinde, 'Mutlak tarım arazisi' teriminin bitkisel üretimde; toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin kombinasyonu yöre ortalamasında ürün alınabilmesi için sınırlayıcı olmayan, topografik sınırlamaları yok veya çok az olan; ülkesel, bölgesel ve veya yerel önemi bulunan, halihazır tarımsal üretimde kullanılan veya bu amaçla kullanıma elverişli olan arazileri ifade edeceği belirtilmiş; 13. maddesinde, "mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri tarımsal üretimin amacı dışında kullanılamaz. Ancak alternatif alan bulunmaması ve Kurulun uygun görmesi şartıyla;

- Savunmaya yönelik stratejik ihtiyaçlar,
- Doğal afet sonrası ortaya çıkan geçici yerleşim yeri ihtiyacı,
- Petrol ve doğalgaz arama ve işletme faaliyetleri,
- İlgili bakanlık tarafından kamu yararı kararı alınmış madencilik faaliyetleri,

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/418

KARAR NO : 2012/1273

d) Bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmış plan ve yatırımlar,

e) (Ek bent; 31/01/2007-5578 S.K.13.mad) Kamu yararı gözetilerek yol altyapı ve üstyapısı faaliyetlerinde bulunacak yatırımlar,

için bu arazilerin amaç dışı kullanım taleplerine, toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile Bakanlık tarafından izin verilebilir. (Ek cümle: 31/01/2007-5578 S.K.13.mad) Bakanlık bu yetkisini valiliklere devredebilir.

Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri dışında kalan tarım arazileri; toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile valilikler tarafından tarım dışı kullanımlara tahsis edilebilir.

Tarımsal amaçlı yapılar için, projesine uyulması şartıyla ihtiyaç duyulan miktarda her sınıf ve özellikteki tarım arazisi valilik izni ile kullanılır.

Birinci fıkranın (c) ve (ç) bentleri kapsamında izin alan işletmeciler, faaliyetlerini çevre ve tarım arazilerine zarar vermeyecek şekilde yürütmekle ve kendilerine tahsis edilen yerleri tahsis süresi bitiminde eski vasfına getirmekle yükümlüdürler.

Bu madde kapsamında valiliklerce verilen kararlara yapılan itirazlar, Bakanlık tarafından değerlendirilerek karara bağlanır.

Tarım arazilerinin korunması ve amaç dışı kullanımına dair uygulamaların usul ve esasları tüzükle düzenlenir" hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Uşak-Merkez Çarikköy'de tarımsal niteliği korunacak alan olarak planlanan 33 pafta, 1053, 1054 ve 1055 parsel sayılı taşınmazların maliki olan ve davaya müdahil olarak katılan davacının taşınmazında akaryakıt ve LPG istasyonu amaçlı imar planı değişikliği yapılması talebi üzerine arazinin tarımsal amacı dışında kullanılmasının mümkün olup olmadığına dair Uşak İl Tarım Müdürlüğünden görüş istendiği, bu birimde görevli ziraat mühendisleri ve harita mühendisi tarafından mahallinde yapılan inceleme sonucu 2010/09 sayılı etüt rapor düzenlendiği, raporda; arazinin mutlak tarım arazisi olduğu, yatırımın çevre parsellere olumsuz etkisinin olmayacağı, tarımsal kullanım bütünlüğünün bozulmayacağı ve toprak koruma projesi gerekmediğinin belirtildiği, söz konusu yatırım için Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğünce kamu yararı alındığının anlaşıldığı, İl Tarım Müdürlüğü Toprak Koruma Kurulunun 22/09/2010 tarih ve 2010/36 sayılı kararıyla, etüt raporu değerlendirilerek yatırımın niteliği ve çevre arazilerin aynı özellikte olması nedeniyle alternatif olanının bulunmadığı, söz konusu parsellerin akaryakıt ve LPG satış istasyonu olarak planlanması uygun görüldüğü, Bakanlık Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün dava konusu işlemiyle, 5403 sayılı Kanun 13. maddesi uyarınca, yörede yapılan tarımsal faaliyetlere zarar verilmemesi için gerekli tedbirlerin alınması şartıyla, Kanununun 21. maddesi kapsamında işlem yapıldıktan sonra söz konusu arazinin akaryakıt ve LPG satış istasyonu amaçlı imar plan değişikliği yapılmak üzere tarım dışı amaçla kullanılmasının uygun görüldüğü, bunun üzerine davacı oda tarafından bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta; tarım dışı amaçla kullanımına izin verilen dava konusu taşınmazların, toprak, topografya ve iklimsel özellikleri bakımından üretim yapılmaya uygunluğu, tarımsal niteliği bulunup bulunmadığı, varsa sınıfı ile bölgede başkaca alternatif tarım arazisi bulunup bulunmadığının bölgenin çevresel konumu ile birlikte

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/418

KARAR NO : 2012/1273

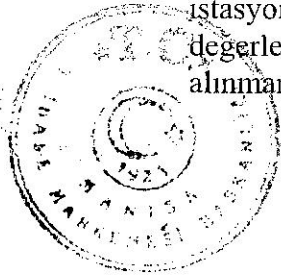
değerlendirmesi amacıyla mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmış, 15/03/2012 tarihli bilirkişi raporunda çoğunluk görüşüyle; " 1053, 1054 ve 1055 numaralı parsellerin birlikte değerlendirildiğinde kuzeyi, batısı ve doğusunda tarım arazileri, güneyinin ise Uşak-İzmir karayolu ile çevrili bulunduğu ve toplam alanın 0,4067 ha. olduğu, zeminle karayolu arasında dolgudan dolayı 1-1,5 metre kod farkının olduğu, dava konusu parseller ihata duvarı yapılarak dolgu yapıldığından dolayı bitişik parsellere göre değerlendirme yapıldığı, buna göre; halihazırda tarım yapılmayan parseller taban arazi konumlu, 50 cm. üzeri toprak derinliği bulunan, %1-2 düz ve düze yakın eğimli, tınlı bünyeli, dosyada mevcut toprak tahlili sonuçlarına göre de orta kireçli, nötr ve orta hafif tuzlu yapıda olduğu, bu özellikleri itibarıyla 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ve ilgili yönetmeliğe göre mutlak tarım arazisi sınıfında olduğu, dava konusu parseller üzerinde akaryakıt ve LPG satış istasyonu olarak kullanılmak üzere imar planı değişikliği amaçlı tarım dışı kullanım için İl Tarım Müdürlüğü'nün (Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü) 14/09/2010 tarihli ve 2010/09 rapor nolu Etüt Raporunun tespitlerle aynı sonuçlara varıldığı, dava konusu parseller üzerinde tarım dışı kullanımı halinde yapılacak olan faaliyetler esnasında ve işletilmesinde çevre tarım arazilerine ve tarımsal faaliyetlere zarar vermeyecek tedbirlerin alınması durumunda tarım arazilerinin bütünlüğünün bozulmayacağı halihazırda da ihata duvarının örülmüş olması nedeniyle çevre arazilere zarar vermeyeceği, dosyada mevcut belgeler incelendiğinde ve yerinde tespit sonucu, dava konusu parsellerin mevcut imar planında sanayi alanına yakın ve yol kenarında olması, çevredeki arazilerin benzer özellik göstermesinden dolayı söz konusu akaryakıt ve LPG satış istasyonu yapmak üzere alternatif alan olmadığı" yönünde kanaat bildirilmiştir.

Bilirkişi raporu davanın taraflarına ve müdahile tebliğ edilmiş, rapora itirazlar, bilimsel gerekçelere dayalı bulunan raporu sakatlar nitelikte görülmemiştir.

Buna göre; dava konusu taşınmazların 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'na göre 'mutlak tarım arazisi' niteliğinde olduğu, dava konusu parselin imar planlarındaki sanayi alanına yakın ve yol kenarında olması, çevredeki arazilerin benzerlik göstermesinden dolayı akaryakıt ve LPG satış istasyonu yapmak üzere alternatif alanının olmadığı, bu nedenle tarımsal dışı amaçla kullanılmasının uygun olduğu yönünde alınan kararda hukuka aykırılık bulunmadığı sonuç ve kanaati verilmiştir.

Bilirkişi raporunda azınlık görüşüyle, akaryakıt+LPG istasyonu kurulmak istenen taşınmazın her iki yönden 7 km'de az uzaklıkta, akaryakıt ve LPG istasyonları olduğu nedeniyle, 5015 sayılı ve 5307 sayılı Kanun hükümlerine aykırılık gösterdiği görüşüyle olumsuz kanaat bildirilmiş ise de, azlık görüşündeki tespit, akaryakıt ve LPG satış istasyonu için düzenlenecek işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı aşamasında değerlendirilecek bir durum olduğundan, azlık görüşünde varılan sonuç, hükme esas alınmamıştır.

Bu durumda dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

T.C.
MANİSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/418

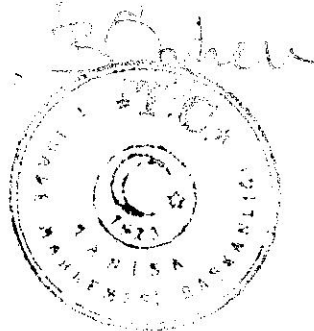
KARAR NO : 2012/1273

Açıklanan nedenlerle, **davanın reddine**, aşağıda dökümü yapılan 1.717,20.-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, hüküm tarihinde yürürlükte olan Tarifeye göre belirlenen 600.-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, ayrıca davalı yanında müdahil tarafından yapılan 18,40.-TL harcın ve 85.-TL posta giderinin davacıdan alınarak müdahile verilmesine, artan posta avansının karar kesinleştiğinde davacı ve müdahile; artan keşif ve bilirkişi ücretinin istem halinde davacıya ayrı ayrı iadesine, tebliği izleyen 30 gün içinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere 01/11/2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
BİLGİN ÖZBEY
37803

Üye
EMRE TAN
97702

Üye
MUSTAFA ŞAHİN
97679

ASLIPIN AYNIYI

YARGILAMA GİDERLERİ:

Başvurma Harcı : 18,40
Karar Harcı : 18,40
Vekalet Harcı : 2,90
YD Harcı : 30,30
Keşif ve Bil. Gideri : 1.429,20
Tebliğ Gideri : 218,00
TOPLAM : 1.717,20.-